

Hãy dành những gì tốt đẹp nhất cho trẻ em từ hôm nay

Chủ Nhật, 01/06/2014 08:32 GMT+7

(HQ Online)- Trẻ em là mầm non đất nước, là tương lai của dân tộc, do vậy công tác bảo vệ chăm sóc trẻ em luôn được Đảng, Nhà nước quan tâm. Nhưng hiện nay, đâu đó, việc bảo vệ chăm sóc trẻ em vẫn chưa đạt được hiệu quả mong muốn. Xung quanh vấn đề này, phóng viên Báo Hải quan đã có cuộc trao đổi với ông Nguyễn Trọng An-nguyên Phó Cục trưởng Cục Bảo vệ chăm sóc trẻ em-Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội.

Ông Nguyễn Trọng An-nguyên Phó Cục trưởng Cục Bảo vệ chăm sóc trẻ em-Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội

“Hãy dành những gì tốt nhất cho trẻ em” là khẩu hiệu thường được nhắc tới trong xã hội. Vậy theo ông giữa việc hô khẩu hiệu và hành động thực tế hiện có tương đồng?

Trong những năm qua, chúng ta đã đạt được những thành tựu nhất định trong công tác chăm sóc, bảo vệ trẻ em. Nhưng cũng phải thẳng thắn nhìn nhận, hiện vẫn còn nhiều mục tiêu quan trọng liên quan trực tiếp đến trẻ em vẫn chưa đạt được như tình trạng thiếu trường học, thiếu các điểm giải trí an toàn và phù hợp ở các xã phường, nhiều trẻ em bị tử vong do tai nạn thương tích, phải lao động trong điều kiện tồi tệ, trẻ em bị bạo lực và xâm hại chưa giảm... Trong đó, vấn đề trẻ em bị bạo lực và lạm dụng hiện vẫn rất nhức nhối.

Chúng ta thường hô vang khẩu hiệu “trẻ em hôm nay thế giới ngày mai” nhưng tôi cho rằng, trẻ em không phải chỉ có ý nghĩa ở ngày mai, trẻ em chính là hôm nay, do vậy nếu muốn dành những gì tốt đẹp nhất cho trẻ nên tiến hành từ hôm nay, ngay lúc này, sẽ là quá muộn nếu để ngày mai.

Vậy phải chăng chính sách đối với trẻ em hiện nay chưa phù hợp, thưa ông?

Nói về chính sách với trẻ em tôi sẽ nhấn mạnh ở hai nội dung là chính sách y tế và chính sách giáo dục, bởi vì hai nội dung này có liên quan trực tiếp đến sự phát triển thể lực và trí lực của trẻ.

Trước tiên nói về chính sách giáo dục. Hiện nay các cơ quan quản lý Nhà nước về giáo dục đang dần tạo ra một lỗ hổng trong việc phát triển toàn diện 3 năm đầu đời cho trẻ. Nhiều nghiên cứu chỉ rõ, 3 năm đầu đời có ảnh hưởng đến 80% khả năng phát triển toàn diện của trẻ trong suốt cuộc đời. Mặc dù ý nghĩa quan trọng như vậy nhưng hiện nay các cơ sở giáo dục mầm non chưa đáp ứng được nhu cầu của người dân. Hàng nghìn, hàng triệu công nhân ở các khu công nghiệp, khu chế xuất, người lao động nghèo không có điều kiện kinh tế gửi trẻ vào trường công đành phải gửi trẻ ở các nhà giữ trẻ tư với bao nguy hiểm rình rập.

Bên cạnh đó là chính sách y tế. Trước kia việc khám chữa bệnh cho trẻ dưới 6 tuổi được miễn phí hoàn toàn (do Nhà nước chi trả toàn bộ), nhưng nay việc khám chữa bệnh cho trẻ dưới 6 tuổi do BHYT thanh toán (nhưng chỉ được thanh toán những danh mục do BHYT quy định). Hiện nay mỗi năm có hàng trăm nghìn trẻ em mắc bệnh tim bẩm sinh và các bệnh hiểm nghèo khác nhưng cha mẹ không có điều kiện chữa trị, đành bất lực (chỉ số ít trong đó được các tổ chức tình nguyện giúp đỡ, nhưng chỉ đó thôi là chưa đủ).

Chuyện học hành, chăm sóc sức khỏe là vậy còn chuyện vui chơi thì sao. Chúng ta hãy thử đếm xem trẻ em có được mấy nơi để đến vui chơi. Công viên, cung thiếu nhi, sân chơi chung của các chung cư... giờ hầu như đa số đều biến mất hoặc bị chuyển mục đích thành nơi kinh doanh, nhà hàng, quán bia, sân golf...

Muốn biết trẻ em cần gì, điều quan trọng nhất là lắng nghe trẻ em nói. Tuy nhiên trên thực tế, phải chăng rất ít nơi, ít người làm được điều này, thưa ông?

Theo kết quả lấy ý kiến trẻ em để chuẩn bị cho việc sửa đổi Luật Chăm sóc và bảo vệ trẻ em, nhiều trẻ em trên cả nước bày tỏ nguyện vọng rất muốn được người lớn lắng nghe, chia sẻ nhiều hơn. Chúng ta luôn nói rằng "Hãy lắng nghe trẻ em nói" nhưng thực tế thì chưa phải như vậy. Mặc dù hiện đã có những diễn đàn từ địa phương, quốc gia về quyền trẻ em, có những cuộc đối thoại giữa các nhà lãnh đạo và trẻ em, nhưng việc này phải được thực hiện thường xuyên hơn nữa trong thực tiễn cuộc sống và phải bổ sung đưa vào Luật với những quy định cụ thể. Ở phạm vi gia đình, cha mẹ cũng phải biết lắng nghe ý kiến trẻ, không nên áp đặt ý kiến của mình lên trẻ, không nên đặt lên đôi vai non nớt của trẻ quá nhiều áp lực, cha mẹ hãy để trẻ tự suy nghĩ, tự lên tiếng và chịu trách nhiệm với hành vi của bản thân.

Vậy theo ông chúng ta phải làm gì để trẻ em không phải chịu quá nhiều áp lực của người lớn, để trẻ được phát triển toàn diện mà không đánh mất dần tuổi thơ hồn nhiên vô tư?

Điều quan trọng nhất là các nhà lãnh đạo, các cơ quan quản lý về bảo vệ chăm sóc trẻ em hãy nhìn trẻ như con em của chính mình để quan tâm, đầu tư, chăm sóc. Bên cạnh đó bản thân các nhà lãnh

đạo phải chịu trách nhiệm khi địa phương xảy ra những chuyện liên quan tới bạo hành, xâm hại trẻ em.

Về phía gia đình, các bậc cha mẹ hãy quan tâm đến trẻ về sức khỏe, thể lực, dinh dưỡng nhưng hơn hết hãy quan tâm đến sự an toàn của trẻ. Thực tế cho thấy, mọi công sức chăm sóc của cha mẹ với trẻ sẽ không còn ý nghĩa nếu trẻ không may bị tai nạn thương tích như đuối nước, tai nạn giao thông....

Về chính sách của Nhà nước về trẻ em, hiện có điều gì cần bàn, thưa ông?

Về chính sách liên quan tới công tác bảo vệ chăm sóc trẻ, tôi cho rằng điều cần thiết là sớm bổ sung, sửa đổi luật pháp về trẻ em.

Cha mẹ không nên áp đặt ý kiến của mình lên trẻ, không nên đặt lên đôi vai non nớt của trẻ quá nhiều áp lực... Ảnh: S.T

Ở trong nước, hệ thống pháp luật về bảo vệ chăm sóc giáo dục trẻ em đã được điều chỉnh để đáp ứng những vấn đề nảy sinh và hài hoà với pháp luật quốc tế. Tuy nhiên, các "kẻ hở pháp luật" ở lĩnh vực này vẫn thể hiện qua việc thiếu những quy định, chế tài cụ thể về phòng ngừa, ngăn chặn và xử lý các hành vi xâm hại, bạo lực đối với trẻ em.

Các cơ chế luật pháp sẽ phải rà soát lại, sửa đổi các điều khoản, bổ sung chế tài, cần có quy định cụ thể về bảo vệ trẻ em là nạn nhân, nhân chứng tội phạm, bảo mật thông tin, bảo vệ người tố cáo. Bên cạnh đó, cơ cấu tổ chức, các thủ tục và quy trình phòng ngừa, trợ giúp và giải quyết các trường hợp trẻ em bị xâm hại, bạo lực cũng cần được quy định cụ thể trong các văn bản pháp luật hiện hành.

Xin cảm ơn ông!

Thống kê của Cục Bảo vệ chăm sóc trẻ em-Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, chỉ tính riêng năm 2012 đã có hơn 3.000 vụ bạo lực và xâm hại trẻ em, trong đó gần 1.000 trường hợp bị xâm hại tình dục. Đặc biệt trong năm 2013 đã xảy ra nhiều vụ bạo lực trẻ em và hiếp dâm tập thể rất nghiêm trọng. Ngoài ra, tình trạng trẻ em bị chết do các tai nạn thương tích như đuối nước, tai nạn giao thông, bom mìn tại Việt Nam... vẫn cao gấp 8 lần so với các nước trong khu vực. Tình trạng lao động trẻ em cũng đang là một "điểm đen" khi cả nước hiện còn 25.000 trẻ em phải lao động trong điều kiện nặng nhọc, độc hại và nguy hiểm.

Minh Châu (thực hiện)